

BIDRAG TIL 'NYE MELODIER TIL
JOHAN BORUPS SANGBOG'

401

Med begejstret Sving

Mor - gen - ha - nen at - ter gol, slog med dug - get Vin - ge,

5
Lyk - ke os den gyld - ne Sol vil med Ly - set brin - ge,

9
naar vi tak - ke ham i Løn o - ver al - le So - le,

13
som gør Mor - gen - rø - den skøn, sig - ner Li - vets Sko - - le.

1. Morgenhanen atter gol,
slog med dugget Vinge,
Lykke os den gyldne Sol
vil med Lyset bringe,
naar vi takke ham i Løn
over alle Sole,
som gør Morgenrøden skøn,
signer Livets Skole.
2. Dagen har han skabt til Daad,
Skumringen til Hvile,
ingen maalte Livets Traad,
derfor lad os ile,
gøre Gavn, mens Dagen gaar,
prøve vore Kræfter,
visse paa, at gode Kaar
rette sig derefter.
3. Ord i Mund og Skrift i Bog
skal vor Ungdom lære
ret at bruge Kraft og Sprog,
Livet til Guds Ære;
da vor Manddom, klog og stærk,
svare skal til Navnet,
krone Skolens Ungdomsværk,
vise, det har gavnet.

N.F.S. Grundtvig

Som en Hymne

Vaa - ren, Vaa - ren er i Brud, fry - de - ful - de Kom - me,

svit, svi - vit, hør Sva - lens Bud: nu er Kul - den om - me.

A - ger, Bugt og E - ge - lund vaag - ner sødt af Vin - ter - blund,

ny - født Ver - den straa - ler. Livs - kraft ild - ner Krop og Sind,

hver en Po - re su - ger ind, Vaar i ful - de Skaa - - ler.

1. Vaaren, Vaaren er i Brud,
 frydefulde Komme,
 svit, svivit, hør Svalens Bud:
 nu er Kulden omme.
 Ager, Bugt og Egelund
 vaagner sødt af Vinterblund,
 nyfødt Verden straal-
 livskraft ildner Krop og Sind,
 hver en Pore suger ind,
 Vaar i fulde Skaaler.

2. Mark ved Mark har Blomsterbal,
 Lundens grønne Gemmer
 trilrer lydt af Fuglekald,
 hør de søde Stemmer.
 Bugten blinker langt, langt ud,
 Luften blaaner, glemt er Slud,
 Duggens Taarer smiler;
 lys og let fordamper Sky,
 Solen s t r a l e r ; Bugt og By
 varmt i Vaarlyshviler.

3. Tak for al Guds Kærlighed
 jubler Land - og Havglans.
 Jorden, hvilken Herlighed,
 dog af H a n s kun Afglans;
 rørt af ham er alle Ting
 oppe, nede, rundt omkring
 frem i Farver svulmet;
 selv han m i n d r e ligner dem
 end en Vaar, der straal-
 ligner Vintermulmet.

Original latinsk tekst: Morten Børup

Dansk oversættelse: Marinus Børup

Grøn er Vaa - rens Hæk, Kaa - ben ka - stes væk,

5 Jom - fru - er sig alt paa Vol - den so - le; Luf - ten er saa smuk,

11 de - res Læng - sels - suk ken - des let paa de - res Sil - ke - kjo - le.

1. Grøn er Vaarens Hæk,
Kaaben kastes væk,
Jomfruer sig alt paa Volden sole;
Luften er saa smuk,
deres Længselssuk
kendes let paa deres Silkekjole.
2. Nu har Viben Æg,
Pilen dygtig Skæg,
og Violen smaat paa Volden pipper;
Gaasen sine smaa
lærer flittig gaa,
Skaden vindig med sin Hale vipper.
3. Svenden med sin Brud
gaar i Haven ud,
paa de grønne Sko hun synes danse;
ak, hvor er hun let,
Foden er saa net.
Pogen sælger til dem grønne Kranse.
4. Storken er saa travl
højt paa Bondens Gavl,
og de røde Fødder Næbbet slibe;
Høkren med sin Viv
gaar for Tidsfordriv
med sin sølvbeslagne Merskumspibe.
5. Hulde Piger smaa,
røde, hvide, blaa,
sende deres Blikke rundt som Pile,
og som Krigerflag
i det kælnes Slag
Silkebaand fra Liljenakken ile.
6. Aftenen driver paa,
mens de skønne gaa,
bare de dem ikke skal forkøle.
Hvilken yndig Strøm,
Barmen blir saa øm,
man mit Hjerte kan paa Vesten føle.
7. I den tavse Nat,
som en stor Dukat,
Maanen stænker Guld paa alle Grene.
Ak, de skønne svandt
jo fra hver en Kant.
Det er tungt, man skal gaa hjem alene.

Poul Martin Møller

Alvorligt

Ind un - der Jul, hvor er det trist, Sne - fog og Kul - de og

4 kor - te Da - ge, Sin - det bø - jer sig ned til sidst,

7 ved ik - ke, hvor det skal Mo - det ta - ge; min - dre og min - dre af

10 Dag det ly - ser, Hjer - tet i Kul - de og Mis - haab gy - ser. Kom - mer ej Jul?

1. Ind under Jul, hvor er det trist,
Snefog og Kulde og korte Dage,
Sindet bøjer sig ned til sidst,
ved ikke, hvor det skal Modet tage;
mindre og mindre af Dag det lyser,
Hjertet i Kulde og Mishaab gyser.
Kommer ej Jul?
2. Aaret, som stod ved Sanktehans
lyst mellem Blomster i Sommerdagen,
nu er det fattigt paa Sol og Glans,
ligger og sygner paa Sneens Lagen,
fryser og føler sin Kraft er omme;
saa maa det være, før Jul kan komme.
Kommer ej Jul?
3. Saadan stred Verden en Vinter haard,
længted med Soltrang i Hjertegrunden,
stred med en Vinter paa Tusind Aar,
tænkte, den skulde til Vaaren vunden.
Men da den følte, sin Kraft var omme,
da først lod Herren sin Sol nedkomme,
da først kom Jul.
4. Midt udi Mørket og Jordens Kuld,
medens vor Sol er ved at dale,
stiger Vorherres op som Jul,
blir det Sankthans i Himlens Sale;
netop som Jord ej mer kan raade,
kommer et Frelsens Væld af Naade,
saa kommer Jul.

Jonas Lie

Fortællende

Nu spin - der vi for Dit - te-mor til Strøm - per og til Bul

5
rav rav i Ro, og rav rav i Ro, men Bul - len blir af pu - re Sølv og

11
Strøm-per-ne af Guld fal - de-ril - le, fal - de-ril - le, ra ra ra.

1. Nu spinder vi for Dittemor til Strømper og til Bul
rav rav i Ro, og rav rav i Ro,
men Bullen blir af pure Sølv og Strømperne af Guld
falderille, falderille, ra ra ra.
2. Og Ditte gaar paa Vejen ud saa rød og rund og blød
rav rav i Ro ...
der møder hun en liden Prins i Skarlagen rød
falderille ...
3. Hør nu, du pæne Pige, gaa med hjem til Faders Slot
rav rav i Ro ...
Der vil vi sammen lege og altid ha det godt
falderille ...
4. Ak ak, du kære Prinsedreng, du gør mig Sorg saa stor
rav rav i Ro ...
for jeg kan aldrig skilles fra Bedste her paa Jord
falderille ...
5. Hun blev jo blind den Stakkel af altfor megen Men
rav rav i Ro ...
og hun har Værk i Lænden og Værk i sine Ben
falderille ...
6. Og har hun for et lidet Barn grædt sine Øjne ud
rav rav i Ro ...
saa skal hun sidde øverst i Pelsværk og i Skrud
falderille ...
7. Ja, værker Slid og Møje i Ben og saa i Lænd
rav rav i Ro ...
saa skal hun køre i Karet endog med tvende Spænd
falderille ...
8. Nu spinder Bedste Garn til Dynevaar og Bolstre blaa
rav rav i Ro, og rav rav i Ro,
og dem skal lille Dittemor og Prinsen hvile paa
falderille, falderille ra ra ra.

Martin Andersen Nexø

Frit i Takten

Un - drer mig paa, hvad jeg faar at se o - ver de hø - je Fjel - de?

5
Ø - jet mø - der nok ba - re Sne; rundt om - kring staar det grøn - ne Træ,

9
vil - de saa ger - ne o - ver; tro, naar det Rej - sen vo - ver?

1. Undrer mig paa, hvad jeg faar at se
over de høje Fjelde?
Øjet møder nok bare Sne;
rundt omkring staar det grønne Træ,
vilde saa gerne over;
tro, naar det Rejsen vover?
2. Ørnen løfter med stærke Slag
over de høje Fjelde,
ror i den unge, kraftfulde Dag,
mætter sit Mod i det vilde Jag,
sænker sig, hvor den lyster,
ser mod de fremmede Kyster.
3. Løvtunge Abild, som intet vil
over de høje Fjelde,
sprætter, naar Somren stunder til,
venter til næste Gang, den vil,
alle dens Fugle gynger,
ved ikke, hvad de synger.
4. Den, som har længtet i tyve Aar
over de høje Fjelde,
den som ved, at han ikke naar,
kender sig mindre Aar for Aar,
hører, hvad Fuglen synger,
som du saa trøstig gynger.
5. Sladrende Fugl, hvad vilde du her
over de høje Fjelde?
Rede du fandt vist bedre der,
videre Syn og højere Trær;
vilde du bare bringe
Længsel, men ingen Vinge?
6. Skal jeg da aldrig, aldrig naa
over de høje Fjelde?
Skal denne Mur mine Tanker slaa,
saadan med Sne-Is og Rædsel staa
stængende der til det sidste,
blive min Dødningekiste?
7. Ud vil jeg, ud, aa, saa langt, langt, langt,
over de høje Fjelde.
Her er saa knugende, tærende trangt,
og mit Mod er saa ungt og saa rankt,
lad det faa Stigningen friste,
ikke mod Murkanten briste.
8. Engang jeg ved, vil det række frem
over de høje Fjelde.
Kanske du alt har din Dør paa Klem?
Herre, min Gud! godt er dit Hjem;
lad det dog endnu stænges,
og jeg faa Lov til at længes!

Bjørnstjerne Bjørnson

Spur - ven sid - der stum bag Kvist; saa - mænd, om ej det fy - ger,

5
Kaal-gaard-pi - len pi - ber trist for Nor-den-blæ-stens By - ger. Lul - lul, Rok-ken gaar

11
støt i Mo-ders Stu - e, og jo me-re Vin-den slaar, des - mer faar Ar-nen Lu - e.

1. Spurven sidder stum bag Kvist;
saamænd, om ej det fyger,
Kaalgaardpilen piber trist
for Nordenblæstens Byger.
Lul-lul, Rokken gaar,
støt i Moders Stue,
og jo mere Vinden slaar,
desmer faar Arnen Lue.
2. Mor kan næppe se sit Spind
og næppe Traaden mage;
hej, da bæres Lyset ind
og stilles i sin Stage.
Lul-lul, Rokken gaar,
Tenens rappe Vinge
over Fyrrebjælken saar
en Skok af Skyggeringe.
3. Far tar ned saa tung en Bog,
med Gud han hviker sammen,
famler lidt ved Spændets Krog
og lukker med et: Amen.
Lul-lul, Rokken gaar,
Ensomheden synger,
Mulmet tæt om Taget staar,
og Sneen gaar i Dynger.
4. Her ved Moders gamle Rok
hun lærte mig at stave,
synge om "den hvide Flok"
og "al h a n s Naadegave".
Lul-lul, Rokken staar;
men dens Nyn og Sange
vemodsfult mod Hjertet gaar,
naar Kvældene blir lange.

Jeppe Aakjær

Varmt og sværmerisk

I kø - len - de Skyg - ger, i Mør - ke som Ro - ser ud - bre - de, hvor

San - ger - sken byg - ger og kvid - ren - de rø - ber sin Re - de, hvor

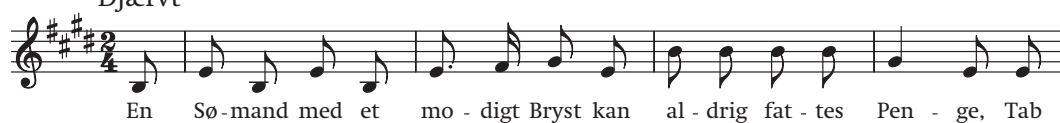
sprud - len - de Bæk - ke snart dys - se, snart væk - ke Ca - moe - ner - nes Ynd - ling, den

fø - len - de Skjald, med sted - se ens - ris - len - de Fald.

1. I kølende Skygger,
i Mørke som Roser udbrede,
hvor Sangersken bygger
og kvidrende røber sin Rede,
hvor sprudlende Bække
snart dysse, snart vække
Camoenernes Yndling, den følende Skjald,
med stedse ensrislende Fald.
2. Hvor Hjordene brøle
mod Skovens letspringende Sønner
og puste og føle
den Rigdom i hvilken de stønner,
hvor Mejerer synger
blandt gyldene Dynger
og tæller sin Skat og opløfter sit Raab
til den, som har kronet hans Haab.
3. Hvor skærtsende Bølger
beskvulpe den Vandrer, hvis Øje
snart stirrende følger
med Helsinges graanende Høje,
snart undrende haster
blandt Skove af Master
og forsker og kender den fremmedes Flag
og glemmer den hældende Dag.
4. Hvor Kummer og Smerte
fandt, glade, dit Aftryk, du høje,
det ædleste Hjerte
i hvert et medlidende Øje,
hvor Venlighed pryder
de strengeste Dyder,
der vokste min Sang, og den undrende Skov
gav Genlyd af Skaberens Lov.

Johannes Ewald

Djærvt

5

1. En Sømand med et modigt Bryst
kan aldrig fattes Penge,
Tab skærper kun hans Vindelyst,
og Armod er ham som en Dyst,
der ej kan vare længe.
2. Naar Søen plyndrer fra sin Ven
og sætter ham paa Prøve,
da ler han kun og tvinger den
at bringe tifold det igen,
som den har turdet røve.
3. Han sadler dristig Havet op,
saa snart hans Hjerte lyster,
og rider høj paa Bølgens Top
i Trav og susende Galop
til guldbestrøede Kyster.
4. Fluks er han der saa rig han vil,
og lystig som den rige,
og sætter Boven-Bramsejl til,
og flyver glad med Sang og Spil
tilbage til sin Pige.

Johannes Ewald

Jævn

Den gam - le Hus - mand staar ved Gavl og stir - rer o - ver

4 Væn - get. Vel er han kun en fat - tig Skravl paa al - le Si - der

8 stæn - get; men nu han ret - ter krø - get Krop og ry - ster af sin

12 Tyn - ge, han lyt - ter til, han vaag - ner op, han hø - rer Lær - ken syn - ge.

1. Den gamle Husmand staar ved Gavl og stirrer over Vænget. Vel er han kun en fattig Skravl paa alle Sider stænget; men nu han retter krøget Krop og ryster af sin Tynge, han lytter til, han vaagner op, han hører Lærken synge.
2. Han fatted ej, i lange Aar, dens glade Toneflagren, fordi han Sommer, Høst og Vaar stod krummet over Agren. Nu vaagner han, for første Gang, der før var stum og stille, han nynner med, hans Røst faar Klang ved Lærkens glade Trille.
3. Han saa kun Furen, som han drog bag sine dorske Stude, ej Tidens store Tanketog i Horisonten ude. Nu føres Haanden over Bryn, hen over Jordens Skygger han skuer ud; et Fremtidssyn sig for hans Tanke bygger.
4. Det Syn er Løn for flittig Færd, for ondt, han før har døjet; det løfter sig i Morgenskær og lægger Smil i Øjet; det viser ham, hvad Ret og Tro i Kærlighed kan avle, der vil for vist en Nytid gro rundt om ved Husmandsgavle.

Johan Skjoldborg

Marchtempo

Hver har sit, du har dit og jeg har mit, og kun Dø-ge-nig-ten pla-ges ej af

Plig - ten. Men den ar - bejds - van - te ved, den som slø - jer slæn - ges

ned i Slak-kens sor - te Gry - de. Thi Ar - bej - dets Lov maa vi

ly - de, den bund - ne som den der kan by - de.

<p>1. Hver har sit,
du har dit og jeg har mit,
og kun Døgenigten
plages ej af Pligten.
Men den arbejdsvante ved,
den som sløjer slænges ned
i Slakkens sorte Gryde.
Thi Arbejdets Lov maa vi lyde,
den bundne som den der kan byde.</p>	<p>3. Dag for Dag
vokser Verden om vor Sag.
Til et Vejr af Toner
vandrer Millioner.
Truende mod Jericho
rykker Hæren stærk af Tro,
mens Stadens Æsler skryde.
Men Arbejdets Lov maa vi lyde,
i Gade saa vel som i Gyde.</p>
<p>2. Fælles Kaar
i det lange Løb vi faar.
Men før Fællesskabet
tynger Lighedstabet.
Hvad er Ret for den, som bor
der, hvor Skyggen skummelt gror,
som knap har Brød at bryde.
Men Arbejdets Lov maa vi lyde,
den nøgne som den der kan nyde.</p>	<p>4. Tusinds Takt
giver Mod og større Magt.
Mænd i Had og Haaben
er som Mænd i Vaaben.
Er det ikke Tid endnu,
hærdet vi vor Arbejdshu
det ypperste at yde.
Thi Arbejdets Lov maa vi lyde
for frem til vor Frihed at bryde.</p>

L.C. Nielsen

Mildt

Jeg kø - rer frem gen-nem Straa - le-fryd i Søn - dags - Stil - hed med

Klok - ke - lyd. Alt løf - ter So - len, fra Myg til Sæ - den, som

7

var den sel - ve Al - kær - lig - he - den. Og Folk for - bi mig til

10

Kir - ke kø - re, snart sti - ger Sal - men for aab - ne Dø - re. Godt

13

Mod, du hil - ste paa fler end mig, skønt du i Skyn - din - gen saa det ej.

1. Jeg kører frem gennem Straalefryd
i Søndags-Stilhed med Klokkelyd.
Alt løfter Solen, fra Myg til Sæden,
som var den selve Alkærligheden.
Og Folk forbi mig til Kirke køre,
snart stiger Salmen for aabne Døre.
Godt Mod, du hilste paa fler end mig,
skønt du i Skyndingen saa det ej.
2. Jeg har det herligste Rejsefølge,
skønt det sig stundom mon listig dølge;
men naar du saa mig saa søndagsglad,
var det, fordi at vi flere sad,
og naar du hørte mig dæmpet synge,
de sad i Tonen, som i en Gynge.
Godt Mod ...
3. Mig følger en med en Sjæl saa stor,
for mig hun ofrede alt paa Jord;
ja hun, som lo, naar min Baad blev krænget;
og blev ej bleg under Uvejrshænget;
ja hun, imellem hvis hvide Arme
jeg kendte Livets og Troens Varme.
Godt Mod ...
4. Se, deri er jeg af Sneglearten,
at Huset bærer jeg med paa Farten,
og den, som tror, der er tungvindt Bør,
han skulde vide, hvor godt det gør
at krybe ind under Taget atter,
hvor hun staar lys mellem Barnelatter.
Godt Mod ...
5. Ej maaler Tankens, ej Digtets Søn
saa høj en Hvælving, saa dyb en Brønd
som fra den himmelske Kærlighed
til der, den spejler i Vuggen ned.
Ej Sjælen lyser, ej Hjertet dugger,
som naar dit Barn under Bøn du vugger.
Godt Mod ...
6. Hvo ej har Kærlighed i det smaa,
han kan ej Mængdens, ej Mindets faa;
hvo ej kan bygge sit eget Hus,
hvad stort, han bygger, gaar og i Grus.
Med Sejr fra Moskva til Kartagena,
han dør dog ensom paa Sankt Helena.
Godt Mod ...
7. Har først du bygget dig selv et Fæste,
saa tit du frelser endog din Næste;
skønt Børnehænders og Kvindeværk,
det Fæste holder din Sjæl saa stærk,
at den gaar hel gennem Kamp og Fare
og giver Mod til den største Skare.
Godt Mod ...
8. Et enkelt Hjem bar saa tit et Land,
naar ud det sendte dets Frelsermand,
og mange tusind af Hjem det var,
som Landet frelst ifra Slaget bar;
og det, som bærer det gennem Freden,
er Hjemmets Pulsslag i Travelheden.
Godt Mod ...
9. Trods alt det fine i fremmed Duft,
helt ren alene er Hjemmets Luft;
der møder bare det barnesande,
og Synden kyskes ifra din Pande;
til Hjemmet hist staar der aabne Døre,
thi derfra kom det, og did det føre.
Godt Mod ...
10. Godt Mod, du Vandrør paa Kirkevej,
du ber for dine, for mine jeg;
thi Bønnen bærer et Stykke frem
paa Vejen mellem de tvende Hjem.
I bøjer ind, jeg maa vidre køre,
mens Salmen følger fra aabne Døre.
Godt Mod, du hilste paa fler end mig,
skønt du i Skyndingen saa det ej.

Bjørnstjerne Bjørnson

Stolt

5

1. Dannebrog, vift med din Vinge,
du skal bringe
os i Minde stærk om Tiden,
da i Striden
du dig over Dansken svang
første Gang.
2. Væk igen, hvad længe sover
Danmark over,
buldre, smæld for hvert et Øre,
lad det høre:
Se, nu har vi Natten bag,
det er Dag.
3. Let jer nu, det er paa Tide,
hvo kan vide,
hvad den Dag i Morgen bringer.
Op jer svinger
muntert, hør vor Morgensang,
Dannevang.

Steen Steensen Blicher

Lyst og let

5

1. Jeg er saa glad i Grunden
og vidste det ej før,
det er, som jeg har funden
en Ven, der var forsvunden,
mit prægtige Humør.
2. Men har jeg atter fundet
til Guds og Venners Haab,
saa har jeg atter vundet,
og Kræfterne, som stunded,
af Glæden tager Daab.
3. O, hør, hvor alting svarer,
velkommen hjem igen.
Kanske det ikke varer;
men, naar saa Vaaren farer,
staar Spirerne igen.

Bjørnstjerne Bjørnson

Mildt

Den Magt som gav mig min lil - le Sang har gjort, at Livs - gan-gens

4
Sorg og Glæ - de har faldt liv - sa - lig som Sol og Væ - de paa Sjæ - lens bøl - gen-de

8
For - aars - trang, saa hvad end hænd-te, det brød ej ned, med Sang det vend-te mod Kær-lig - hed.

1. Den Magt som gav mig min lille Sang
har gjort, at Livsgangens Sorg og Glæde
har faldt livsalig som Sol og Væde
paa Sjælens bølgende Foraarstrang,
saa hvad end hændte,
det brød ej ned,
med Sang det vendte
mod Kærlighed.
2. Den Magt som gav mig min lille Sang,
den gav mig Frændskab med alt som længes,
og derfor kunde jeg aldrig stænges
og kort kun standses af selvsygt Hang;
jeg maatte fremad,
om end det sved,
og fandt saa hjemad
til Kærlighed.
3. Den Magt som gav mig min lille Sang
maa mig gi Magt til at naa de andre,
saa jeg fra Vejen jeg faar at vandre
kan glæde nogle en enkelt Gang.
Thi større Gammen
jeg ikke ved
end synge sammen
i Kærlighed.

Bjørnstjerne Bjørnson

Friskt og djærvt

Har I nu Tæn - der i Ri - ven sat, er I pa - rat, mi - ne

4
Dren - ge? Dug - gen har drys - set den he - le Nat, Le - en har ven - tet os

8
læn - ge. Ar - men er styr - ket af Søv - nen sund. So - len os hil - ser fra

12
Bak - kens Rund; bag Sy - re - ner for - bor - gen kuk - ker en Gøg: God - mor - gen.

1. Har I nu Tænder i Riven sat,
er I parat, mine Drenge?
Duggen har drysset den hele Nat,
Leen har ventet os længe.
Armen er styrket af Sønnen sund.
Solen os hilser fra Bakkens Rund;
bag Syrener forborgen
kukker en Gøg: Godmorgen.
2. Mor har pustet til Arnens Glød,
sysler derinde ved Davren,
se, hvor Røgen fra hendes Grød
sænker sig blødt over Havren.
Mad hun smører, som kan forslaa,
Øl hun styrter i Dunke graa,
lægger en Klukkert i Tejnen,
som kan ta Tonen fra Degnen.
3. Nu paa Vognen enhver især,
Plagen i Stenene skraber.
Vidt opslaget, mod Østens Skær
Porten undrende gaber.
Svalen svitter om Vognens Spand,
Dagen venter den glade Mand,
Blodet synger i Bringen
dæmpet til Klokkers Ringen.

Jeppe Aakjær